

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADO ES TULAJDONOS: LŐWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

Az egy gyermek-rendszer.

Nehéz a megélhetés ez a panasz most minden társadalmi osztálynál. Megdrágult minden s a kereset mégsem emelkedett annak arányában. Fontos társadalmi kérdés, mellyel közvetve és közvetlenül mindenki foglalkozik. Keressük, kutatjuk a módot mellyel ellensúlyozhatnók a folyton növekedő drágulást.

Mi drágítja meg ma a polgárember megélhetését leginkább? Sajnos, azt kell felelnünk, a nőknél elharapódzott luxus- A mai kor betegsége a tehetésen felüli öltözködés, társadalmi nyelven szólva a flancolás. A mai felületes világban azon felfogás kapott lábra, hogy ruha teszi az embert.

Mig előbb a polgári osztályhoz tartozó nő megelégedett azzal, hogy viszonyaihoz mértén öltözködött s a családi életben gyermekeinek nevelésében lelte örömét, ma kevés kivétellel nem törődve a következményekkel, nem az anyagi viszonyait nézi, hanem azt, mi a divat s akármilyen uton szert akar tenni ilyen ruhára. Ilyen házban idővel a nyomoruság, a békétlenség út tanyát, s a gyermeknevelés csak másodrendű dolog lesz.

Ezen körülmények folytán jutott érvényre azon végzetes szokás, amit úgy neveznek egy gyermek-rendszer.

Amit a könnyelmű szülők elpazarolnak azt ilyen módon akarják ellen-

súlyozni s inkább legszentebb kötelességüknek mondanak ellent, sem mint lemondjanak a divatos dolgokról.

Különösen a nők vallják azt, hogy teher a gyermek?

Vizsgáljuk csak meg közelebbről, milyen nőnek teher a gyermek. Legfrapánsabbul azt lehet mondani, olyan nőnek teher a gyermek, ki mint emancipált, blazirt és életunt leány megy férjhez, vagy kit könyv és nem az élettudomány s nem a szeretet, hanem a változatosság, a férfi utáni vágy vezet az oltár elé.

Az olyan nő azonban, ki komoly, művelt, s ki nem hangoztatja azt, hogy férjével egyenlő részt követel az élettől s nem akar férjének vetélytársa lenni, hálát ad az Istennek, hogy nőnek teremtette és neki jutott osztályrészül gyermeket szülni és nevelni. Az ilyen nőnek nem teher a gyermek.

Az olyan nő ki otthon szép családi életet, komoly munkát látott maga előtt, a saját szülei házában tapasztalta a családi élet fenségét, kit édes anyja férjhezmenetele előtt a házasság és különösen az anyaság szentségébe belevezetett kellő módon, az mint anya boldog; hiúságot, a tetszeni vágyást s minden egyebet örömmel félretesz a drága teherért.

A nemesen gondolkodó nő, ha a sorscsapások a tönk szélére juttatják, s elveszti minden anyagi javait, akkor sem fogja mondani, hogy teher a

gyermek, hanem éppen a gyermekért kezdi újra az életet.

... És ha elmúlnak a szerelem forró percei, sokszor mit érne az élet az édes kapocs nélkül. Mennyi szerencsétlen házasság létezik csak azért, mert nincsen gyermek.

Szomorú tények ezek és nem is maradhatnak megboszulatlanul. Es sajnos ma már érezhető is a hatás. Igaz kevesebb a gyermek, de annál teltebbek a szanatoriumok. Es mig eddig a családfenntartó azért dolgozott, hogy a gyermekeit felnevelje, ma neje és saját gyógykezelésére költi el keresetét.

Sajnos, a lefolyt népszámlálás igazolja fejtegetéscímét s a bűnös szokás elterjedt az államfenntartó néposztály között.

Pusztul a magyar nép a Dunántul is, mert nehéz a megélhetés.

Balázs József.

A kártyázásról.

Most az elmúlt napokban olvastam valamelyik lapban, hogy egyik magyar mágnás 300.000 koronát vesztett a kártyán. Háromszázezer korona vagyonnak is szép összeg, kártyavesztésnek meg annál szebb! Megérdemelné az a tisztelt főúr, hogy gondnokság alá helyezték érte.

Igaz ugyan, hogy ilyen nagy összegeket ritkábban vesztenek, de pl. pár száz — pár ezer koronásak már egész

T Á R C A.

Ibolyák

(Budapest, 1911. március 15.)

Írta: Mányoky Vilma.

Ibolyát hozott a posta. Moha közt friss, illatos ibolyacsokrot. Március virágját. — Ott nyitották ki zöld bimbóikat napsugár csokjára, ott ingatták kék fejceskéiket langy tavaszi szellő fuvalmára, a rügyező bokrok alján, a friss, göröngyös mezőn. Dimbesdombos Tolnában. Szeretem őket, mert magyar ibolyák, mert hazai virágok. Édes, üde illatuk betölti a szobát, beszáll szívembe, lelkembe. Tavaszt varázsolnak ide nekem a négy falak közé, a zajos város kellő közepébe. Bárányfelhős eget, madárdallos mezőt, márciusi vidéket. Közelebb huzom őket magamhoz — s hallgatom, mit susognak tavaszról, szerelemtől, magyar földről.

Kékebb volt akkor az ég, ragyogóbb a napsugár, üdebb a lég, mint máskor. — Kéz közben, lépdelték egymás mellett a kertek alji gyöpös bantokon. A lány ibolyát szedett. A fiú beszélt. Beszélt szerelemtől, hazáról. Észmékről, álmokról. Elválásról, boldog viszontlátásról. Bucsuztak. A lányka arcához szorította az ibolyacsokrot, egy remegő

könnycsepp gördült egyik kis kelyhébe. Ugy tüzte a fiu gomblyukába.

— Menjen László, menjen. Utravalóul csak ezt adhatom — s igaz szeretetemet. Valahányszor ibolyát lát, gondoljon az árva Ibolykára.

S ment az ifju, amerre vágyai, álmai ragadták. A nemzet egét akkor sötét felhők borították. Egy, azokban rejtező villámszíkra gyújtotta föl lelkét, képzeletét. És tett, és lelkesített és kész volt szíve vérével is áldozni a haza szent oltárán.

Csodás idők voltak azok. A jellemnek, a tehetségeknek egész sora ragyogott, mind-megannyi világító nap, álló csillag és meteorok a nemzet égboltozatán. Messze a jövőbe sugározzák fényüket. Bearanyozzák az emberi jogok, a nemzeti boldogulás, az egyéni szabadság eszméit. — Középpontjuk a pozsonyi országgyűlés, bolygóik a lelkes pozsonyi ifjuság. A haladás, a gondolatszabadság ifju bajnokainak vezére pedig a bihari fiu, Lovassy László lett. Tüzes szónoklatával, ragyogó tollával, élni halni kész hazaszeretével. S majdan első martirja. . .

Szemet szurt az önkénynek. Hisz ez egy forradalmár, veszedelmes ember! . . . Mennie kellett, idegenbe, szomorú fogságba, biztos halálba. Az ezernyolcszázadik esztendő harmincas éveiben. — Akkor huszonkét éves volt. . .

Eljött újra a tavasz. Virult, ragyogott a természet. Csak a börtön komor cellájába,

nyirkos, dohos levegőjébe nem juthatott be egy árva, megtört napsugár sem. De a szerelem sugara a vasrácson is áthatol.

A kancellária épülete előtt egy karsu úri lányka lépdelt izgatottan. Elszántan fordult a kapuban ácsorgó szolgálóhoz, hogy vezessék őt a kegyemes ur elé. Véletlenül a kancellár éppen akkor jött. Udvarias ember volt néha s mindig kedvelője a szépeknek. És szórakoztatták az érzelmes jelenetek. Ibolyka nem készült szívreható beszédre, előre megfontolt fogásokra. Szíve, vergődő kis szíve hozta őt ide. Szíve legmélyéből fakadtak fel a szavak, szívarogtak fel halvány arcocskáján végig pergő könnyei. Letérdelt a hatalmas ember elé és kezeit összekulcsolva esdet hozzá.

Messze, messze, távol a hazától sinylődik egy magyar ifju a spielbergi börtönben. Szomorúan csörgeti nehéz bilincseit. Keserű könnyekkel öntözni a rabság száraz kenyeret. Elszakították hazájától, el kedveseitől. Bucsuzatlanul kellett itt hagynia árva menyasszonyát. Egyedül, elhagyatottan, úgy maradt itt, mint egy támasztekától megfosztott gyenge virág. Lehajlik az is, senyved ez is. Mignem elszárad.

A rideg ember meghatottan simogatta a zokogó leány selymes haját.

Pedig nem volt neki más bűne, minthogy jobban szerette hazáját a mátkájánál. Tíz hosszú esztendeig bűnhődjön ezért? Csak legalább egyszer láthatná még! Vagy hadd írhatná meg neki, néhány sorral, hogy meny-

gyakorlati. És rendszerint ezt olyanek szokták veszíteni, akikre magukra is ráférne ez az összeg. De persze a szenvedély vagy az urhatnáság ráviszi őket a játékokra.

Szép az mikor valaki elegánsan, gavallérosan játszik s nyer vagy veszít, egyképen flegmatikus tud maradni; de éppen olyan rut dolog, mikor valakin meglátszik a nyereség vágya; vagy remeg minden kis krajezáért, amelyet elveszithet. Ilyeneknek jobb, ha nem ülnek le kártyázni. Mert szerintem a játékbarlangokat kivéve — a kártyát csupán szórakozás céljából kell elővenni, nem pedig a mások vagy magunk kifosztása, vagy kapzsiságunk kielégítése végett.

Egyszer láttam valahol egy nagyobb uri társaságot ferblizni. Katonák és civilek voltak vegyest. Elnéztem őket és szerettem volna, ha mindegyik úgy látta volna magát, ahogy én láttam. Azok a halvány izgatott arcok, remegő kezek bizony nem váltak előnyükre. Ugy látszott, nagy összegekben ment a játék, mert fehérek voltak, mint a fal, ha egy-egy játszma ki lett osztva. Hát kérem szívesen, ez már nem szórakozás volt, hanem idegölő keserves gyötrődés, amely vagy sok pénzbe, vagy adóságba, vagy végeredményben egy acélgolyóba kerülhetett akárme-lyüknek.

Mert ha egy Eszterházy herceg vagy Rothschild báró kel fel a kártyaasztaltól pár ezer korona veszteséggel, az nekik meg sem érzett csekélység. De ha a középosztálybeliek ülnek le nagy összegekbe kártyázni, akiknek évi jövedelme pár ezer korona, az ilyeneket már 100—200 koronás veszteség már elég érzékenyen talál és igen sok esetben bizony itthon a családnak kell ezt megnyomorgni, ami elég nagy könnyelműség és lelketlenség az illető családfőtől.

Ha vidéki uri kaszinóban összeülnek naponkint egy-egy tarokk vagy alsós

pártira az urak, ez legfeljebb 2—3—4 korona veszteséget jelenthet; hát ennyit még lehet szórakozásra áldozni, de százakat — örület! Pláne akinek nines is bőven veszíteni valója!

Vannak olyanok is, akiket a legcsekélyebb nyereség vagy veszteség is izgat. Képesek eldisputálni egy óráig egy-egy játszmán. Hát az ilyenek egyszerűen: — ne játszanak! Mert hogy hihetik azt, hogy hihetik azt, hogy azzal a pár hatossal ők mindörökre koldussá, a partnerük pedig mindörökre gazdaggá válik?

Van egy ismerősöm, aki modelt ülhetne néhány ilyen kártyázónak. Nyer vagy veszít, mindig egyforma marad és ha felkel az asztaltól, sohasem tudni, jó vagy rossz napja volt-e? Éppen olyan, mikor bankot söpör be, mint mikor maga veszít egy bankra valót. — De remegni a kapzsiságtól vagy a félelemtől, hát ennél valami rutabb dolgot nem ismerek.

A kártya-kodexnek első és legfontosabb paragrafusa legyen: a hidegvér és a gavalléria. Ezen kezdődik a kártyaasztalnál minden. Akiben ez nines meg, annak a nem való kártya a kezébe.

Utójára, még mielőtt cikkemet befejezném, szólok a kártyázó hölgyekről is. Sok helyütt nagy divatban van a kártya a nők kezében, míg másutt meg éppen olyan előítélettel vannak iránta.

Hát én részemről azt állítom, ha eljátszanak egy-két kedélyes ramsli pártit, még mindég nem vétének akkorát, mintha összedugják a fejüket és vigan gázolnak a mások becsületében, jó hírnevében stb. stb. Persze itt már nem olyan szigorúan vétének a szabályok ellen sem és elnéző az ember, ha egyik vagy másik örül a nyereségnek vagy busul a veszteségen; hiszen hölgyekről van szó.

Nem mondom, vannak hölgyek, kik

a férfiakkal versenyt játszanak, de ezekről általánosságban nem beszélek; sem a játékbarlangok kalandornőiről, mert ezek is más beszámítás alá esnek.

En itt csak azokat említem, akik csupán időöltésből összeülnek és agyonütnek néhány unalmas órát a kártyajátékkal. Téli időben kisvárosokban bizony nagyon is elkel az ilyen szórakozás is, különösen ha az ember kedélyesen fogja föl a dolgot és csupán időöltésből játszik és nem csinál belőle kázust semmi esetben sem.

Nem szeretem a nagyképtűsködőket, kik szent áhitattal mondják, hogy nem vennének a kezükbe kártyát, ellenben ennél sokkal többet vétének a korrektség ellen más tekintetben. Részemről is szívesen veszek egy-egy kedélyes ramsli pártit; pedig én hazárdul játszom és tudok esinosan veszíteni is.

De én az életben is mindig hazárdirozni szoktam.

Németh Böske.

A választás visszhangjai.*

A városunkban lefolyt képviselőválasztás alkalmával kihirdetett eredmény, amint azt az elnök szava a választóteremben világgá boesátotta, morajló visszhanggal döngött végig a ház-sorok között. Csak itt-ott ütődött enyhébb hang is a fülünkbe. Ilyen enyhe visszhang az az eszmefuttatás is, mely e lapok legutóbbi számának vezetőhelyén kért teret magának. A közlésönös megértés olajjával kezében az ellentétek kiegyenlítésének szükségét hangoztatja a cikkező, aki, mint tudom, hors concours áll. Kalapot emelek a tendencia előtt. De azt hiszem Ezsaiás „kiáltó szavá“-nál a cikkező sem fog többre vergődni legtisztéletreméltóbb igyekezetével. Nem azért, mintha a „kisbirtokos polgárságnak“ azok a bizonyos „fillérei“ követelnének

nyire szereti, hogy szívének minden gondolatja az övé, és csak bizzon a jó Istenben, meg hű jegyében. Ha meg ezt sem, . . . hát akkor, igen, igen, . . . csak annyit engedjenek meg, hogy néhány szál ibolyát küldhessen neki. Majd elmondják azok küldőjük nevét, forró szerelmét.

Néhány nap mulva szállagos kosárkában egy halmaz ibolya érkezett a kancellária mogorva hivatalába. A dohányfüstös levegőbe pár órára kedves, finom illat vegyült. Felülvizsgálták, összeturkálták a könyharmatos féltő gonddal elrendezett virágokat. Most már mehetnek örökre bucsut mondani a napvilágnak. Napokon át az egész Pest erről beszélt.

Csikorgott a nehéz vasajtó, becsörgetett a porkoláb kíváncsian. A rab ifju csak nézte, nézte hosszasan a kis fonott kosarat. Szívbe markolt a hirtelen öröm, a felujult fájdalom. És könnyével és csókjával öntözte az uttól megtört, fonnyadt virágokat, lelkebe szívta bágyadt illatukat. És előhuzott kebléből egy rég elszáradt kis ibolyacsokrot. Megelevenedett előtte a múlt édesbus világa, a kétségbeejtő jelen, a reménytelen jövő képe szív-szaggató összevisszaságban.

Négy év mulva megnyílt a spielbergi börtön ajtaja. Egy nemzet sürgetésére, egy leány imádságára. De már késő volt.

Együtt járták megint a mezőt, kalászzizegéskor, virághervadásokor, hópehelyhulláskor, ibolyanyiláskor. Egy megörült, roskadt, őszhaju ifju — és egy bánatos, örökre szomorú leány.

De mi ez? Micsoda lelkes néparádat hullámzik békes Pest városában? Mi tartja izgalomban, lázban a város apraját, nagyját, erejét, virágját? . . .

És messze dörög a költő szava: Testvéreim, tudjátok ki az a fekete ruhás, sápadt nő ott? — A spielbergi börtönben megörült író jegyese. — Világosíts Lovassy szelleme! Eljen a sajtószabadság! Gyertünk Tancsicsert! . . .

Március, azóta vagy a szabadság hónapja, ártatlan ibolyáim, azóta vagytok a szabadság virágai.

A szegény riporter szomorú halála.

Írta: KORDA JÁNDOR.

Kertész János besüppedt a bársonydiványba s míg végignézett a sok uron és asszonyságon, akik körülötte, mellette ültek a kávéházban, a hátán jóleső borzongás futott végig, mikor elgondolta, hogy mennyire meg fogja ő zavarni ezeknek a melegben fürdőző embereknek a multságát, a mikor őt, vagy hat percen belül belelő a füstös és kábult koponyájába. Az ő semmi élete egyszerre magasztossá lesz azzal, hogy itt, ebben a telt, meleg és lágyöblű kávéházban föbelővi magát. Almodni fognak róla e szép és fehértestű asszonyok. Rémme, kísértette avanszal.

Idegesen csöngetett a vizes poháron és megrendelt egy kapucinert világosan, pohárban. Mig a pincér odajárt, elgondolkodott

hogy miért is rendelt ő tulajdonképen magának kapucinert világosan, pohárban, mikor őt perc s aztán vége. Egy revolverdurranás, zaj, síkogatás, vége. Aztán, hogy újra körülhordozta a tekintetét a sok kávézó emberen, egyszerre megijedt. — Szent Isten — gondolta — csak nem fogom én, a senki, az utolsó ember ennek a sok, jókedvű urnak és asszonyságnak a multságát megzavarni? Ez csunya volna.

Bizony meg kell vallanunk, furcsa, hogy ez jutott épen most Kertész János eszébe, de történnék furcsa dolgok. És a szegény kávéházi állat, aki az egész elpaccolt és buta életében ilyesmivel törődött, mélyen meghajolt a saját érve előtt. — Megvárom, míg kevesebben lesznek — gondolta magában.

Altalában rettenetesen unta magát és bután, egyformán meredt bele a füstölő barna légbé. Nagyon bután ült ott a márványasztalnál és már talán a tizedszer gondolta el magában, belelővők a füstös, kábult agyvelőmbé, holott ezt egészen fölösleges volt elgondolni ennyiszor és merőben fölösleges volt azt hozzátenni mindég, hogy füstös, vagy kábult.

Egy ember, meg egy leány állottak meg most János asztala előtt és felszegen kérdezték, hogy szabad e. Hogyne, hogyne intett János Izzadtak voltak és piros arcuak.

Es azon is elgondolkodott, hogy ő soha életében nem szállított meg utcán leányt, soha szerelmi kalandja nem volt azonkívül, ami nem is kaland volt, csak szerelem. Nagy szerelem, jajgató és dalos szerelem volt. Az

nagyobb szerepet, mint amennyi azokat a „koronák“-at megilleti, amelyekké lesznek, hanem elsősorban azért, mert „a kereskedelmi és ipari foglalkozás ama tagjai“ oly teret követelnek maguknak a fórumon, amely a forum privilegizálását jelentené.

Másod- és nem jelentéktelen sorban azért is sikertelen lesz a békéltető kísérlet, mert annak a kor szelleme nem kedvez. Olyan szelek fujnak, hogy a békekísérlet gyöngye vitorlása csak mint roncs vetődhetik a partokhoz. Emelkedjünk a bölselet nézőpontjának csak valamely alacsonyabb csucsára is és nézzünk körül nyitott szemekkel. Nemzetiségi, felekezeti tagozódás mindent. Mint emelkedő hullámot hozza magával a kor szele. S aki a szellemi haladás törvényét csak valaha is bölcselő szemekkel böngészte a világtörténet századaiból, csak törvényszerű jelenségnek, a civilizáció vonalán ellapuló felekezetiesség egy gyöngébb, de még mindig visszatérő hullámának fogja tekinteni. Mert felekezeti tagozódás lappang itt is a dolognak mögötte. Kár leplezgetni a dolgot, hisz nem egyesek szegye ez. De nem is férfias leplezgetés. Akik pedig a fórumon való uralomért küzdenek, azokról elsősorban azt kell fölteni, hogy férfiak.

Nem kereskedő és iparos áll itt a földmivelővel szemben, hanem felekezeti a felekezettel szemben; egy, fajszertint szeparalizálódott felekezet egy másik, faji szempontból általános felekezettel szemben. Is ha erről az igazi színéről nézzük a lefolyt választást és elfogulatlan szemmel nézzük, azt kell észrevennünk, hogy annak eredménye sehogy nem döntötte föl az igazság mérlegét; sőt épen helyreállította.

Mikor ennek a városnak 40 képviselőjéből 16 azok közül, akiket a cikkező a kereskedelmi és ipari foglalkozás tagjainak mond, már virilis joga-

ugyis itt ül a város zöldsztalánál, akkor ez a felekezet oly számmal van képviselve, hogy tagjai lélekszámát és a zöm intelligenciáját is figyelembevéve képviselőik numerusa még mindig magas arányszámmal mutatkozik.

Csak természetes, hogy fáj, ha a szomszéd nemtörődömsége folytán évenként át elfoglalva tartott területét neki vissza kell bocsájtani. De ami fáj, az még nem igazságtalan. És nem szabad felednünk, hogy talán az a szomszéd föl sem ébredt vala, ha nem akarják egészen kiakobolítani a területéről. De kísérlet történt erre és az ellenhatás el nem maradt.

Mint a visszhang utolsó szótagja, álljon itt még valami. Az idéztem cikk egy rejtett tévedésére kívánok rámutatni. Míg ugyanis egyfelől megemlíti, hogy nem szabad a földmivelő fölére lekicsinyelni, másfelől nyomatékkal hangoztatja, hogy a város rohamos fejlődése „egyesegyedül a kereskedelem és ipari foglalkozás tagjainak köszönhető.“ A földműves gazdasági jelentőségét látom e szembeállítással megkisebbitve. Kereskedelem és östermelés egyenlő rangú gazdasági tényezők. S ime a közelmúlt tanúsága épen városunkban volt szembeszökő, ahol a földműves rossz esztendeje „a kereskedelmi foglalkozás tagjai“ néhányának hulláját vonta maga után és érezhető volt az egész kereskedelemben.

A város fejlődését egyébként nem kell féltetni. Mert a képviselőtestület 16 tagjával szembenálló 24 tagnak egy része szintén az intelligenciához tartozik, és a városfejlesztés evidens kérdéseiben kétségtelenül a maguk oldalán találják ezeket is a „kereskedelmi foglalkozás tagjai“ és így fölözni fogják a talán konzervatívabb elemeket. De azért sem kell félni, mert ezek a földmivelők vagy fognak a város ügyeiről érdeklődni és akkor okkal-mód-

dal meg lehet őket a jó célról győzni, vagy nem, s akkor ugyis távol maradnak a város asztalától és nem lesz nehéz többséget teremteni a város fejlődése érdekében álló javaslatoknak.

A konzervatív elemet nem szabad lekicsinyelni. Minden ország törvényhozása évszázados tapasztalatok eredményeképpen intézményszerűen vitte bele a konzervativizmust a törvényhozásba mint annak egyik faktorát. Hogy ott a konzervatív elemek a magas társadalmi rétegből kerülnek ki, itt meg megfordítva, az a dolog érdemén nem változtat.

km.

* Közreadjuk e cikket, — noha sem felfogásunkkal sem lapunk irányával nem egyezik; mert a mi célunk nem a felekezetiesség és társadalmunk szerinti széttagolása, és szerintünk a képviselői tisztségre, ahol egyenlő polgárok állanak egymással szembe, a rátermettség és az érdem minősít és nem a felekezeti hovatartozás.

Tudjuk, hogy olvasóinknak nagy részénél e cikk némi megütközést fog kiváltani, mégis közölnünk kellett, hogy pártatlanságunkat igazoljuk.

Tapolca nagyközség pecsétje.

Községünk történetére vonatkozólag újszólván semmi hiteles adattal a községi levéltárba nem bírunk, csupán egy adománylevelünk van I. Lipót király idejéből, amely a község határát jelöli ki részletes pontossággal. Egyéb írott okmányunk nincs, ami csak a múlt század elejére vonatkozólag is felvilágosítást adna. A jegyzőkönyvek elhaladtak, mert ha volt is, az csak egy-egy iv papírra írva, hiányos képet ad a község életéből. A múlt század közepétől kezdve, a midőn rendszeres jegyzőkönyvet vezettek, tudunk csak a község történetébe betekintést nyerni. Így hát okmányok hiányában csak a szájhagyomány vezet vissza kétféle emberöltőre.

Most midőn Tapolca nagyközség az országos levéltár útján új címerű pecsétnyomot és bélyegzőt nyert, nem lesz éreketlen, ha visszatekintünk a címer fejlődésére.

Községünk címerére vonatkozólag csupán a hivatalos pecsétnyomó illetőleg bélyegző ad felvilágosítást, amit azonban csak a XIX. század elején kezdtek használni. Rajza egy bástyából kiemelkedő torony, amelyen egy

apja gazdájának a leányát szerette, aki báró kisasszony volt és erős, melles piros lány, míg ő vékony kehes fiu volt bizony és csunya. Ezzel le is számolt már és elvégezte magában, hogy ebből az ügyből nem lesz semmi. Sokat nem is gondolt már a bárókisasszonyra, csak átlumpolt éjszakák után jutott eszébe s ilyenkor félig részegen levetkőztette képzeletben a lányt és behunyt szemmel végigsimogatta a testének, a meleg testének minden porcikáját. Ez is pár percig tartott azonban, mert akkor elszáidta magától azt is. Hogy hülyeség és nem való, ezt mondta magának.

Most pedig újra azon vette észre magát, hogy a lányra gondol és közben szentenciákat a végetjáró élete fölött.

— Az életben nincsenek se mélységes szakadékok, se rettenetes magasságu hegyek, legfeljebb hepe-hupák váltogatják egymást: völgyek és halmok.

Kissé nagyképtűen konstátálta ezt magában, de be kell vallanunk, ez így van, hiába.

— Mert itt van például az én esetem — gondolkozott lovább Itt egy újabb szentenciázás következett volna, de szerencsére újra észretért.

Körülnézett a kávéházba és látta, hogy már alig vannak. Az ő asztaltársai is cihelődtek már.

A férfi ügyetlenül segítette fel a leányra a keshedt kabátot, aztán udvariasan odaköszönt Jánosnak és mentek ki. János utánuk nézett és látta milyen ritmikus öszszevágó lépésekkel haladnak a hívős éjjelen.

Újra körülnezett a kávéházban és most már követelően és sürgetve jutott eszébe az előbbi szándéka. Most már itt lenne az ideje. Nagyon lusta volt azonban a zsebébe nyulni, meg szemközt is ült vele egy ember hát várt még. És közben, ez alatt a pár perc alatt újra elgondolkozott azon amit tett és azon amit tenni fog. Az életén. Tulajdonképen boszantóan hazug e helyzetem — gondolta magában — mert hiszen semmiféle emberi szokással nem klappol, hogy én ilyen nyugodtan kevergetem ezt a lötyöt, mikor öt perc múlva a legvéresebb komolysággal halott vagyok. És ez is meglehetősen furcsa dolog, hogy még analízálhatom is magam, holott irtózatosan lusta vagyok mindenre és értelme sincs egyáltalán ennek a meditálásnak. Különben pedig egyáltalán minék is van értelme? Volt értelme ennek a huszonöt keserves, cudar esztendőnek, amit idáig lemorzsoltam.

És Kertész Jánosnak, aki egy igen közönséges és kiszáradt agyvelejű riporter volt, valami egészen különös és furcsa borzongás járta keresztül a lelkét, mikor elgondolta, hogy mit is tett huszonöt esztendő alatt és hogy mi jót, mi érdemeset élt meg?

Kertész Jánosnak, hogy idáig jutott a gondolkozásában, újra eszébe jutott a bárókisasszony, akivel egyszer beszélt csak életében és ebben a cudar, megszokott milióban úgy érezte, hogy most tulajdonképen sirnia kellene és szép lírai mondatokat kellene elgondolnia, olyan szépeket, mint ez a pillanat, olyan különös disszonánsokat, mint

ez a tabló. Most úgy látta a bárókisasszony érzeki finom testét, mintha valami fényesség övezte volna. (Ezt valószínűleg a rumos fekete tette.) Ugy érezte, hogy valami csodás gyönyörű szimbólum van abban, hogy ő, Kertész János aki az életuntakat könyvelte el egész öntudatos életében (és mindegyik életunttal valami fiatalos ambíciót temetett el), aki egy senki, utolsó riporterke volt, most bárókisasszonyról álmodozott, most az életének utolsó órájában, holott ha tovább is élne, sem vehetné hasznát, mert hiszen fogytán van már a szerelmi erőnek.

Már el akarta tenni a pisztolyt, de eszébe jutott, hogy most már, ekkora elszánnás, meggondolás után lehetetlen ilyen novellaszerűen végezni, mert hiába, röstelné ön maga előtt a dolgot.

De mégis volt valami szép ebben a pillanatban, valami szép kontraszt és János lassu megfontoltsággal nyult a zsebébe és elővette a vadonatúj browningt.

No most! Gondolta magában. No most!

Valami furcsa borzongás futott át a hátán, valami furcsa félelem. Csak nem? Gondolta. Hát tényleg?

Hirtelen a revolverhez kapott és egészen pillanatnyi elszánnással elsütötte a fegyverét. Valami furcsa szédülést érzett, aztán valami vérvörös sötétséget látott, még fölismerte egy pillanatra Gyulát, a fizető pincért és látott szaladgáló embereket, aztán csöndesen hátradőlt a diványra és a homlokából csöndesen, széles csikban csurgott a vér a halottra vál fehér arcára.

oroszlán áll, szájában kardot tartva, az oroszlán látható a toronyban is. (Lásd az 1. ábrát.)

E címer rajzát használta a község kevés stülizálással, a legújabbban készített pecsét-nyomó rajzáig. Honnan vette e rajzot a község nem tudni, régebbi nyom sincs ami felvilágosítást nyújtana, a heraldika szabályai szerint pedig hibás, mert az oroszlánnak balra kell nézni a szemlélővel szemben, nem úgy mint címerünkön, az oroszlán jobbra tekint.

Az 1908. évben az országos levéltár által megállapított, a jelenleg használatban levő pessétjét és illetőleg címerét mutatja az alábbi ábra a következő körirással. Zala-vármegye Tapolcza község 1908.

Legérdekesebb azonban ez előtt három évvel a Lesser-féle ház építése alkalmával talált régi pecsét-nyomó, 1609. évből, amit az akkori község bíró Józsa Gáspár használt, valószínűleg nem tudott írni s ezzel hitelesítette az okmányokat.

A rajz hűen visszaadja a pecsét képét, amely ezüstből készült összehajtható pecsét-nyomó, melynek rajza teljesen elűt a jelenlegi pecsét rajzától. Valószínűleg az akkor meg létező templom rajzát ábrázolja, mellette kulcsal, ami a bíró hatalmát jelképezi a kápolna képe alatt sírfedők látszik, ami azt

jelenti, hogy a templom körül temetkeztek természetesen, — hogy nem a jelenlegi, hanem a tő partján volt — körülötte amit mi sem bizonyít jobban mint az, hogy nem régen is sok emberi csont került az építkezésnél felszínre.

Az érdekes pecsét-nyomónak, amely most Frisch László tulajdona, legilletékesebb helye volna a község levéltára. Ugyis oly szegények vagyunk községünkre vonatkozó ereklyékben. Nagyon nemes cselekedet volna tehát, ha azt a községi levéltárnak ajándékozná, nem pedig idegen múzeumnak, ahol alig volna értékesebb mint nálunk.

H I R E K.

Tanfelügyelői látogatás. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, Zala vármegye kir. tanfelügyelője folyó hó 23. és 24-en meglátogatta a tapolczai áll. polg. fiúiskolát és a magánpolgári leányiskolát és a tapasztaltak fölött meglepedést fejezte ki. Ezuttal szoba került a polg. leányiskola bővítése és államosítás iránti kérvényezés is.

Szakfelügyelői látogatás. Kászonyi Mihály a zalaegerszegi áll. polg. leányiskola igazgatója, mint a helybeli polg. iskola szakfelügyelője, a múlt héten meglátogatta a tapolczai fiúiskolát és tapasztaltak fölött elismerését fejezte ki az igazgatónak és a tanestületnek.

Március 15. A Tapolczai Kath. Kör a tagok nagy részvete mellett ünnepelte meg mult vasárnap március idusát. Az alkalmi beszédet Domnanich Sándor egyházi alelnök tartotta. Az egyesület ifju és idősebb tagjai is alkalmi szavatokkal élénkítették a hazafias népdalok keretében megünnepelt napot.

Közgyűlés. A tapolczai izraelita jótékony nőegylet folyó hó 19-én Pollák Adolfné elnöklésével tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlést Pollák Adolfné elnök rövid megnyitással vezette be, amelyben üdvözölte az egybegyűlt tagokat és által az egyesület mult évi működésének főbb mozanataira. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után Strausz Zsigmond titkár terjesztette elő az egyesület mult évi működéséről szóló jelentést, melyből kitűnik, hogy az egylet — mely jelenleg 147 tagot számlál — nemes hivatásának mindinkább megfelelni törekszik, amennyiben az a lefolyt 1910. évben 2619 korona 87 fillér bevételeivel szemben segélyezési célokra 1898 koronát fordított. A pénztári kimutatás, mint az előző években, az idén is a választmány részéről kiküldött számvizsgáló bizottságtól fölülvizsgáltatván, helyesnek találtatott és a mult évi zárlattal szemben 721 korona 68 fillér emelkedést mutat. A rendes tagok 647 korona 20 fill. évi díjat fizettek. Ezek után az elnök az egybegyűlt tagokat az egylet további szíves pártolására buzdítván, az ülést bazárja.

Közgyűlés. A Tapolczai Kath. Legényegylet a mult szombaton tartotta évi rendes közgyűlést a nagyközönség részvetevel. A közgyűlés az egyesület évi tevékenységéről számolt be, amely az egyesület éretelőségéről tesz tanuságot, amelynek sikere legnagyobb részt Felkl Viktor egyh. alelnök érdeme. Az egyesületben az ifjak a kellemes szórakozás mellett művelődnek és távöltartatnak a rossz társaságtól.

Zrínyi Péter hamvait hazahozzák, amiért most a horvátok részben Zala vármegye, illetőleg Csáktornya indított mozgalmat, hogy a nagy hazafi hamvai hazakerüljenek. A horvátok Zágrábban, Csáktornya és Zala vármegye közönsége pedig azt óhajtja, hogy Csáktornyan legények hamvai eltemetve.

Sorozás. Az ujoncjavaslat keresztülvitele után megkezdődnek országszerte a sorozások. A tapolczai járásban április hó 5—12 ig, — Balatonfüreden pedig április 1—3-ig fognak megtartani. A tapolczai járásból 952, a balatonfürediből 186 regruta kerül sorozás alá.

A világ második csodája Keszthely mellett Sümegi laptársunktól vesszük át a fenti címen hozott híradást. Az első a Héviz. A

föld kerektségén nincs ehhez hasonló meleg tó. Sem terjedelemre, sem minőségre, sem hatásra. Nagysága, vize, korpája egyaránt páratlan eddig a világon. Ha nem is csoda, hatása azonban csodás. Sánták, bénák inszakadtak, akiket tolókoosin szállítanak a vízbe, egy-két hét múlva egész éjszakát át-táncolnak a nagyteremben. Most ennek a csodálatos hatásu víznek párja akadt nem messze a Sorg-féle szanatórium telkén. Ennek a szanatóriumnak nem volt vize. Pákokról lajtokban szállították neki a vizet. A betegek eleget panaszkodtak emiatt. A tulajdonos megpróbálta hát, hogy a télen kutat furat. Fúrtak, egyik száz métert a másik száz után. A negyedik száz méternél azután kibuggyant a víz. De milyen víz! Amint a Héviz pártját ritkítja, ez a kibuggyogó víz is. Teljesen megbízható helyről kapjuk ezt a hírt. Szerinte a víz szintelen, kristalytisza, de alig pár percig a pohárban megleketedik. Meglekettiti szertelen vastartalma. Akkora vastartalma van, ami pártját ritkítja a föld kerektségén. És a víz 42° C meleg. A tulajdonos ugyancsak megőrült a természet e nagy kincsének. Rögtön küldött Budapestre: vizsgálják meg. A vizsgálat folyamatban van. Belathatatlan hatás lesz ennek az új természeti kincsnek Hévizre és Keszthelyre. Egy nagy, eleven, virágzó, fényes fürdőváros képe bontakozik ki szemünk előtt a jövőben. Mennyire van ez a jövő, az a megfelelő vállalkozó szellem-től függ. De hogy bekövetkezik, az bizonyos. A természet a maga kincseivel megadta rá az alapot.

Helyreigazítás. Az „Iparosifjak Önképzőköre”-nek a mult számunkban hozott március 15-iki híradására, az egyesület válaszkép ártirt, hogy a fölönuláson nem hat, hanem 20 — mond: husz tag vett részt, amit szívesen helyreigazítottunk.

Zalamegye anyakönyvi felügyelete. A belügyminiszter az állami anyakönyvek fölött a belügyminisztert megillető legfőbb felügyeleti jognak a helyszínen való gyakorlására, — az 1911. és 1912. évekre egyes megbízottakat rendelt. E végből az ország különböző kerületekre osztott fel. Egy-egy ilyen kerületbe több vármegye és szabad királyi város esik. Így Zala vármegye, Feher-, Nógrád-, Tolna- s Turóc vármegyékkel és Szekesfehérvár sz. kir. várossal egy kerületbe tartozik. A felügyeleti jog gyakorlásával Németh Imre belügyminiszteri titkár bízott meg.

Gyorsvonat feltételes megállása Szakály-Högyész állomáson. A budapest-keleti p. u.-on fumei vonalon február hó 15-től bezárólag október hó 31-ig forgalomban levő, Fiuméből este 7 óra 55 perckor induló es Budapest keleti p. u. ra masnap délelőtt 9 óra 35 perckor érkező gyorsvonat folyó évi március hó 1-től kezdve Szakály-Högyész állomáson reggel 6 óra 43 perckor utasok fel és leszállása céljából feltételesen megállítatik.

Gyümölcsészeti tanfolyam. Most folyik a kesztelyi gazd. akadémián a tanítók részére rendezett gyümölcsészeti tanfolyam, a melyen az ország különböző vidékéről 20 tanító vesz részt.

Elfogott pénzhamisítók. A zalaegerszegi csendőrség egy pénzhamisító bundát kerített kézre, kik hamis két és öt koronásokkal árasztottak el Zala és Vas megyét.

A köveskáli legények. A mult héten ítelkezett a zalaegerszegi törvényszék Szabó Lakits István, Szokoli Márton és Nagy István köveskáli legények fölött, kik aljas merenyletet követtek el egy ottani 15 éves leányon. A tüzes vérű legények közül az első 5 évi, a másik kettőt 3—3 évi legyházra ítelte. A büntetés súlyos ugyan, de a legények gázságához mérten még enyhe is, mert nem tudják visszaadni a szegény leány elrabolt ártatlanságát.

Hajómenetrend a Balatonon. Folyó évi március hó 15-től április hó 30-ig Balatonboglár—Révfülöp és vissza a következő lesz. Balatonboglárról—Révfülöpre indul naponként délben 12 órakor és este 7 óra 15 p.-kor. Révfülöpről—Balatonboglára d. e. 9 óra 30 p.-kor és délután 5 óra 45 perckor.

Uj magyar bélyegek. A kincstár új okmánybélyegeket bocsát ki, amelyek nagyobbak lesznek az eddigieknél. Az új bélyegek papírja nem olyan lesz, mint a mostaniaké. hogy minél nehezebben lehessen hamisítani. A bélyegekhez szükséges új fajta papírost most gyártják. Az új bélyegek a nyár folyamán jönnek forgalomba.

A pénzügyőrök társadalmi állása. Minden kabátos ember közt, talán a végrehajtót és a fináncot gyűlöli a magyar legjobban. S a kettő közül a fogát legjobban a fináncra feni, mert a jóféle szüzdohány és egyéb után rendszerint a finánc szimatol. Most azonban változás történik a fináncok életében, mert a pénzügyminiszter több újítást léptet életbe. A hadügyminiszter külön rendeletben már meghagyta, hogy ezentúl a katonaság és pénzügyőrség közt a kölcsönös tisztelgés kötelező. Ujításkép főlemlítendő még, hogy a vizsga nélküli fővigyázó ket csillagot, a vizsgázott fővigyázó három csillagot, a szemlész pedig őrmesteri jelvényt kap. A kardbojtokat ki fogják cserélni.

A keszthelyi—hévízi villamosvasut. Keszthelyről jelentik: A keszthelyi—hévízi villamosvasut sorsa végleg eldőlt. Miután a szükséges összeg már együtt van, a Ganz-gyár főmérnöke és a budapesti banksoport megbízottja Keszthelyen jártak a végző teendő megbeszélése céljából és teljes megállapodásra jutottak. A test megépítéséhez szükséges anyagmunkák körülbelül 340.000 koronát tesznek ki. Mivel a nyárig a villamos nem lehet elkészíteni, a bizottság végleg elhatározta, hogy a munkálatokat, nehogy a nyári kocsiforgalmat akadályozza, az őszszel okvetlen megkezdji és 19.2. első felében átadja a forgalomnak.

A balatoni körutazási jegyek. A balatoni Szövetség kérelme folytán a kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy a múlt évben bevezetett nyolc napig érvényes körutazási jegyek a folyó évben 14 napig lesznek érvényesek. A szövetség a mellett volt, hogy a körutazási jegyek 45 nap érvényességgel ruháztassanak föl. Ezt azonban a miniszter teljes egészében nem találta ez időszert megvalósíthatónak. Hogy a balatoni körutazási jegyekre a figyelem az ediginél nagyobb mértékben raterelődjek, a szövetség előterjesztése alapján a miniszter elhatározta, hogy a körutazási jegyekre vonatkozó hirdetményt úgy a balatoni vasut vonalán járó, valamint a déli vasutnak a Balatonnál közlekedő kocsiszakaszában is kifüggeszteti.

Honvédtartalékosok fegyvergyakorlata. Nagyjelentőségű újítást tartalmaz az a leirat, melyet Hazai Samu honvédelmi miniszter minap küldött meg Zalavármegye alispánjának. A honvédtartalékosok eddigi fegyvergyakorlatai a nyári időszakra estek, ami erősen kárára volt az ország mezőgazdaságának. A honvédelmi miniszter már legutóbbi parlamenti beszédében kijelentette, hogy változtatni fog ezen a rendszeren. A legújabb rendelkezés szerint a szokásos augusztus—szeptemberi, nyári fegyvergyakorlaton kívül még május 15-étől június 11-éig is fognak fegyvergyakorlatot tartani. — A vármegyehez érkezett rüdelet megengedi, hogy amennyiben a honvédtartalékosok polgári foglalkozásuk következtében a tavaszi időszakban kívánják fegyvergyakorlataikat leszolgálni, ezen kerelmüket az illetékes honvedkerületi parancsnokságnál előterjeszthetik és kervenyűik az esetben, ha az őszi fegyvergyakorlat előirt állománya megengedi, figyelembe is fog vétetni.

A szeszadó emelése. Az osztrák kormány a szesz adóját 60 koronával föl akarja emeltetni, úgy hogy Ausztriában a szeszadó 150 korona lenne. Az osztrák kormány azonban csak Magyarország hozzájárulásával emelheti fel az adót, mert Magyarországon és Ausztriában a szeszadónak egyformának kell lenni. Aziránt pedig semmi kétség, hogy a magyar kormány hozzájárul az osztrák kormány tervéhez. Ez pedig annyit jelent, hogy ha Ausztriában felemelik a szeszadót 150 koronára, Magyarországon is ugyanannyira fel kell emelni. Magyarországon 30 koronát tenne ki az emelés, mert nálunk az adó és adópétek összesen 120 korona. Nálunk ez az

adóemelés körülbelül 27 millió korona új terhet jelent a fogyasztóközönségre.

Szülők öröme, ha a csecsemő kitünően fejlődik. Gyakran zavarok állanak be a gyermek fejlődése körül, amelyek rendszerint az emésztés hiányosságával vannak összekötvve. Ilyenkor a szülők ne tegyenek mást csak a világhírű „Phosphatine Falières”-vel táplálják a gyereket és a jó hatás el nem maradhat. A Phosphatine Falières a gyermek-tápszerek fejedelme, amely tartalmazza mindazon nélkülözhetetlen anyagokat, melyek az anyatejben feltalálhatók. Szülők száz-ezrei áldják ezt a gyermek-tápszert.

Fidibusz! A legkitünőbb magyar elciap. Páratlan népszerűség. Remek szöveg, pompás képek! Mesés olcsó! Egy szám 6 krajcár. A Fidibusz előfizetési ára: Egész évre 6 K., félévre 3 K., negyedévre 1 K. 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal: Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

Vissza a természethez! Mindig erősebben hangzik ez a szózat, mennél inkább érezhetőbbek az elpuhultság és az idegesség veszedelmei. Az elpuhultság ellenében az izomerősítő játékokat és egyszerű sportokat üznek, a test új feszítő erőt nyer, a sápadt arcok ismét kipirulnak s a szemek életörömmel tekintenek a világra. Hogy ehhez a Kathreiner Kneipp malátakávé mennyire hozzásegíti az embert, általános ismert dolog. Megbecsülhetetlen értékkel bír felnőttekre és gyermekekre nézve az, ha a megszokott kávéval teljes ízével és aromájával élvezhetjük, anélkül hogy szívüket és idegeiket gyöngítenek. Igen fontos tehát az is, hogy az értéktelen utánzatoktól óvakodjunk. A valódi és igazi csak csomagokban kapható, Kneipp kepevel és „Kathreiner” fölírással.

A gazdakör tagjaihoz. Akik kérelmezett gyümölcsfáikat f hó 28-ig el nem viszik, úgy azokat a kör más tagjainak tovább adja. Gálic előjegyzést tovább a kör föl nem vesz.

Aki igazán fajtiszta, egészséges oltványokat óhajt, teljes bizalommal forduljon Vitye Miklós előnyösen ismert és a legmesszebb menő bizalmat megérdemlő szőlő-oltványtelepéhez, Ócsanád, Torontálmegye, a hol hazai és amerikai vesszők, fajtisztán olcsó árban és pontos lelkiismeretes kiszolgálás mellett kaphatók.

A Pesti Hirlap az új évnegyed alkalmából a magyar olvasóközönség szíves figyelmébe ajánlja magát. A dr. Légrády Imre szerkesztésében megjelenő Pesti Hirlap ma Magyarország legelterjedtebb napilapja, melynek főerőssége, hogy pártokon kívül es felül állván, szigorú ellenőrzést és kritikát gyakorolhat mindennel és mindenkivel szemben. Ennek köszönheti a magyar sajtóban páratlanul álló nagy népszerűségét. A Pesti Hirlap kiadóhivatalának értesítése szerint a cikkírók és tárcáírók jeles gárdáját új elsőrendű munkaeörökkel sikerült szaporítani, úgy, hogy a Pesti Hirlap munkatársai közé tartoznak ma: Gárdonyi Géza, Heltai Jenő, Molnár Ferencz, Murai Károly, Abonyi Árpád, Porzsolt Kalmán, Szomaházy István, Szini Gyula, Mezei Ernő, Tömörkény István, Szász Zoltán, Szabóné-Nogáll Janka, Váradi Antal, Lux Terka, Bokor Malvin, Lampérth Géza, Sas Ede, Pakots József, gr. Vay Sándor, stb., stb. Valóban oly nevsor, melylyel egy más lap sem dicsekedhetik. S a Pesti Hirlap azonfelül, hogy a legjobb és legbővebb tartalmat nyújtja olvasóinak, még külön kedvezményekkel is szolgál előfizetőinek: napárral és divatlappal. A Pesti Hirlap minden előfizetője karácsonyi ajándékul kapja

Pesti Hirlap nagy kép s nap-tárát és kedvesményes áron rendelheti meg a Divat-Salon című pompás képes divatlapot, gazdag szépirodalmi tartalommal. S bár napról-napra a legbővebb tartalommal, minden más napilapot felülmúló terjedelemben jelenik meg, a Pesti Hirlap ára egy óra csak 2 korona 40 fillér, negyedévre 7 korona és a Divat-Salonnal együtt negyedévre 9 korona. Az előfizetést legcélszerűbb posta-

utalványon a kiadóhivatalhoz címezni: Budapest, Váci-körut 78. szám.

Aki tehát egészségére vigyaz, igyék valódi Ferencz József-keserűvizet, a melyet 35 év óta nagybecsben tartanak az egész világon. Az utolsó kiállításán egyedül tisztelték meg a nagy milleniumi éremmel és egyedül egy legmagasabb kitüntetéssel. A Ferencz József-keserűvizet mindenütt árusítják az összes jobb fűszerüzletekben és a gyógytárakban.

Kezdődő vakbélgyulladásnál igyék reggel éhgyomorral fél pohár természetes Ferencz József-keserűvizet, mely a legbiztosabb és a legenyhébb hashajtó. Kivaló előnye, hogy a gyomorra és a belekre nincs semmiféle káros hatással és még naponkinti használat mellett is kitünően hat.

Dr. Landenberger, orvosügyi főtanácsos a stuttgarti Katalin közkörházban, a legkülönneműbb betegségeknek alkalmazva, annak éppoly biztos, mint enyhe hatását bizonyítja. Ez utóbbi körülménynél fogva a Ferencz József-viz használata szerinte a beteg oly lobos bántalmainál is megengedhető, melyeknél gyakran más hashajtók ellenjaváltak.

**Kathreiner-féle
Kneipp —
maláta kávé**

**utólérhetetlen
előnyei folytán
naponta milliók
isszák. Egyedül
igazi családi
kávé! Olcsó és
■ egészséges.**

A szőlők termőbbé tétele.

A közelmúltban igen érdekes és tanulságos könyv hagyta el a sajtót Grabner Emilnek, az országos magnemesítő intézet vezetőjének tollából.

E könyv a szőlőtrágyázásával foglalkozik és első sorban is arra mutat rá, hogy a magyarországi szőlők csekély termő képességének legfőbb oka az, hogy nem lesznek kellőleg trágyázva, holott megfelelő trágyázás mellett 4—5-szörte nagyobb terméseket lehetne elérni. A mi szőlőink nem igen teremnek többet 8—10, legfeljebb 15 Hl. néli egyes szőlők 40—50—60 Hl. must termést is adnak.

Ennek a körülménynek oka, hogy elegendő istállótrágyával nem rendelkezünk, műtrágyákat pedig nem igen alkalmazunk szőlőink termőképességének feljavítása céljából, holott egész sorozatát említi fel többnyire az országos növénytermelési kísérleti állomás által az ország különböző részeiben végzett kísérleteknek, amelyeknél a szőlő célszerű műtrágyázásával egyenesen bámulatos eredmények értek el és nem egy esetben több száz koronára menő haszon mutatkozott kat. hol-danként a műtrágyázás javára. Különösen a

homoki szőlőkben végeztetett nagyon sok kísérlet a legkedvezőbb eredménnyel, a melyekből szerző határozottan megállapítja, hogy a homoki szőlők termőképességét kizárólag műtrágyákkal, tehát istálló trágya nélkül nemcsak fenntartani, de 3-4-szeresen fokozni is lehet.

Azon esetben, ha istállótrágya nem áll rendelkezésünkre, természetes, hogy mindhárom tápláló anyaggal el kell látnunk szőlőinket. Az eddigi kísérletek ugyanis azt bizonyítják, hogy ha homoki szőlőkben kat. holdanként 250-300 kg. káli-szuperfoszfátot szórunk ki, majd pedig később 100 kg. Chilisalétromot, akkor mindent megtettünk, hogy termésünket a maximálisig fokozzuk. A káliszuperfoszfátból kat. holdanként 200-300 kg.-ot kell kiszórni most tavasz nyitásával, lehetőleg nyitás előtt. A kiszórásnál lehetőleg arra kell törekedni, hogy az egyenletesen történjen. A Chilisalétromot két részletben kell kiszórni; 50 kg.-ot akkor, a mikor a hajtások egy araszosak, 50 kg.-ot pedig akkor, mikor a hajtások három arasz nagyságúak. A most említett műtrágyák közül a káli szuperfoszfátot minden második évben kell alkalmazni, ellenben a Chilisalétromot minden évben.

Ezen műtrágyákkal a szőlőtermése nemesak fokoztatik, de a beérés is gyorsittatik és ez által a must edesebbé, a bor jobbá lesz. Hogy vajjon az első évben nagy lesz-e a műtrágya hatása, vagy a hatás csak a második évben nyilvánul meg, az attól függ, hogy a szőlő fája az előző évben jól beérett-e vagy sem. Ha nem volt jól beérve a fa, akkor az első évben a műtrágyának hatása inkább abban fog megnyilvánulni, hogy a szőlő fája vastagon fog fejlődni, a termés fokozó hatás ellenben inkább a második évre marad.

Nagy termésekre csak a homoki szőlősgazda számíthat, a ki szőlőjét állandóan ilyen módon trágyazza és nem sajnálja attól minden második évben a 2-3 q káli-szuperfoszfátot és minden évben az 1 q Chilisalétromot. A ki azonban így jár el, az bizony számíthat arra, hogy must termése évről-évre növekedést fog mutatni és hogy szőlőjéből kétszerte akkora hasznot fog látni mint látott eddig.

Szerkesztői üzenetek.

K. Gy. Tapolcza. Sorra vesszük, ha megüti a mértéket, hozni fogjuk.

Köhögés, rekedtség, hurut ellen nincs jobb a **RETHY-féle pemetefü cukorkánál.** Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **Réthy-félet** kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van. **1. doboz ára 60 fillér.** Csak **RETHY-félet** fogadjunk el.

Tapolcza nagyközség előljárásgától.

H i r d e t m é n y.

Felszólíttatnak minden közlekedési jármű tulajdonosai, hogy az 1890. évi törvénycikk értelmében a közutakon való hajtásnak és kitérésnek, a forgalom biztonsága érdekében a következőket tartsák be:

1-ször minden járművel balra kell hajtani, szembejövőnek balra kell kitérni, az előtte haladónak pedig jobbról kell eléje kerülni.

2-ször oly utakon melyeken csak egy járt nyom van az üres jármű kerül a terheltnek.

3-szor hidakon más járműnek eléje hajtani tilos.

4-szer üres vagy terhelt járműveket az uttesten hagyni, vagy az uton huzamosabb ideig állni hagyni nem szabad.

5-ször a járművet vezető közsésnek hajtás alatt aludni, a járművet vezetés nélkül hagyni, vagy egyszerre több járművet vezetni tilos.

6-szor a megyei szabályrendelet értelmében minden teherszállító és fuvarozó járműnek jobb oldalon a tulajdonos nevét és lakhelyét olvashatóan feltüntető magyar nyelvű felirással vagy táblával kell ellátva lenni.

Ezen szabályok ellen vétők 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Az országgyűlési képviselőválasztók állandó névjegyzékének kiigazítása Tapolcza nagyközségben, a község házában folyó évi április hó 1-ső napjába délután 2 órakor fog teljesíttetni, a kiigazító küldöttség által.

Mindazok, kik a felvételre magukat jogosítottak tartják, jogosultságok igazolása végett a küldöttség előtt személyesen is megjelenhetnek és ez esetben adójuk mennyiségének bizonyítása céljából adókönyveiket a küldöttség előtt felmutatni tartoznak.

Tapolcza, 1911. március 23.

Németh Jenő   Mojzer Endre
nagyközségi jegyző   bíró.

Tapolcza nagyközség előljárásgától.

Hirdetmény.

A községi előljárásg közíre teszi, hogy a községi pénztári-, és az alapokról vezetett számadás a község házában 15 napi közszemlére kitéve van.

Tapolcza, 1911. március 24.

Mojzer Endre   Horváth Jenő
bíró,   jegyző.

Tisztelettel tudatom a mélyen tisztelt hölgyközönséggel, hogy elvállalok olesó árért mindennemű

műhimzést,

azsur, diszbetét, monogramm oltár-terítő és tömési munkát harisnya, abrosz és szövet dolgokra.

Továbbá ezen munkák tanítását varrógépeken olesó díjért elfogadom, kívánatra házhoz is megyek.

Szíves pártfogást kér

Csuba Szerafin

a Singer & Co. varrógép r.-t. volt tanítónője.

A Tapolczai Takarékpénztár Részvénytársaság

gyakornoki állásra

pályázatot hirdet.

A sajátkezüleg írt, kereskedelmi iskolai érettségi bizonyítvánnyal felszerelt kérvények, a fizetési igények megjelölése mellett,

folyó évi április hó 1-ig

az igazgatóságához benyújtandók.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Az IGAZGATÓSÁG.

11. szám 1911.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közíre teszi, hogy a tapolczai kir. járásbíró-ság 1910. V. 530. számú végzése által Steiner Lipót és fia cég végrehajtó javára Tapolczán keszthelyi utca 1-ső számú házban 60 korona tőke és járuléka: erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül és le foglalt és 1040 koronára filérré becsült 9 drb. üres hordóból álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis a pinczében leerdő eszközésére

1911. évi március hó 27. napjának délután fél 3 órája

határidőül kitézetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, 1881. évi LX. t.-cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Tapolcza, 1911. március hó 14.

Kerkápoly, bír. végrehajtó.

Delaware vessző!

Nagy Gábor-féle legnemesebb faj.

Vidékünkön több mint 20 év óta honos az egész országban már igen elterjedt bőtermő, erős édes bort adó faj. Oltani, permetezni nem kell, mert filokszera, sem szőlőbetegség kárt benne nem okoz. Jól beérett szép sima vessző míg a készlet tart I. oszt. 1000 drb. 35 korona, száz drb. 4 korona II. oszt. 1000 drb. 20 korona. A sima vesszők elgyökereztetéséhez utasítást küld és megrendeléseket 10% előleggel elfogad **Fischer és Wolfner**

BIHARDIÓSZEG.

HIRSCH JÓZSEF

HENTES ÜZLETE ÉS FÜSTÖLŐJE
Tapolca (Főtér.)

Allandó, nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus. I. rendű sertés zsir hajt és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

NAPONTA SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ FRISS VIRSLI, KALBASZ, PARIZSI ÉS SZAFALADÉ Legolcsóbb napi árak.

A magyar ujságírás szenzációi

A N A P

Remek hírszöveget! Fényes lap! Óriási népszerűség!

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérielhetetlen szószólója!

Főszerkesztő: Braun Sándor
Felelőszerkesztő: Hacsak Géza

Naponkint 155.000 példány!

Egy szám 2 krajcár

A N A P A N A P

előfizetési ára:	apórhirdetési	levelezőlapja
Egész évre 16. — K	10 szóig 30 fillér	
Félévre 8. — K	20 szóig 50 fillér	
Negyedévre 4. — K	40 szóig 1 kor.	
Egy óra 1.40 K	Kapható minden hírlapelárusító ná	

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élcslap!

Páratlan népszerűség! Pompás képek! Remek szöveg! Mesésen olcsó!

Egy szám Diszkötésben jelle- Egy kötet nik meg!

1911. január havában a **6 FIDIBUSZ 5**

krajcár 1910. évi teljes évfolyama. korona
Aki 1905, 1906., 1907., 1908., 1909. és 1910. évfolyamokat egyszerre rendel meg, 25% engedményben részesül.

Megrendelhető a kiadóhivatalban:

Budapest,
VIII., Rökk Szilárd-utca 9. sz.

Szent László-utcái házamban

4 szobás lakás hozzátartozó épületekkel együtt április 24-re kiadó, esetleg szabadkézből eladó.

Sarokház, üzlethelyiségnek is átalakítható.

Bővebbet a tulajdonos

Pruška Ferencz.

Bacsányi János-utczában

egy kétszobás modern lakás bérbe adó május 1-ére

Bővebben értekezni lehet a házban

Anda Lajos

asztalosnál.

BRÁDY-féle GYOMOR-CSEPPEK

a Máriacelli Szűz Mária védjeggyel ellátva, melyeket „Máriacelli gyomor-cseppek”-nek nevez a nép, 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlen minden háztartásban. — E cseppeknek utóérhetetlenül jó hatása van emésztési zavaroknál, azután páratlan gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vérszegénység, sápkór stb. ellen. Kapható minden gyógyszerüzletben. Egy nagy üveg K. 1.60, kis üveget — 90 fillér, 6 üveget K. 5.40, 3 nagy üveget K. 4.80 beküldése után küld franco.

BRÁDY K. gyógyszerüzlet a „Magyar Királynak” BECS, I. Fleischmarkt 2., Depot 3.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Mária ábrázolja, a vörösrózsát esomagolásra, s az alátírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasításunk vissza minden utánzatot.

Bor és hordó árverés.

Szombathelyen a Hungária szállóban Scheck Ignác végrehajtási tömegéből.

1911. évi április hó 3-án délelőtt 9 órakor

180 hektoliter bor, és mintegy 280 hektoliter ürtartalmu kisebb nagyobb hordó birói árverésen készpénzfizetés mellett eladásra kerül.

Az árverezendő borok között van 86 hektoliter kitünő minőségű ó somlói, 6 hektoliter rajnai rizling és 4 hektoliter villányi vörösbor. — Az üres hordók között van 4 drb. 30 hektoliteres ürtartalmu.

Ugyanekkor eladásra kerülnek szállodai szoba berendezések, butorok, vendéglői asztalok, székek, borfejtő-gép, sörsapoló készülék. stb.

Rohitsi

Tempel

Styria

Donati

forrás Szénsavdús, diuretikus, adító asztali ital. — Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Legelőtettebb gyógyforrás. — Indikálva: idült gyomorfurattal, székrekedéssel, Bright-féle vesebajnál, lépdegánalnál, májbajoknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknel, a legutók hurutos bántalmainál.

a maga nemében a leggazdagabb tartalmu gyógyforrás jege-reyesebb hatással. Foképen indikálva: idült bélhurattal, obstipational, epikónel, elhízasi hajlammal, eszuzal és cukorbetegségnél.

Legelőtettebb természetes magnézium-glaubersósforrások

Főraktár Magyarországon!
Hoffmann József Budapest V. Báthory utca 8.

Napilapok kaphatók LÖWY B.

könyv és papírkereskedésében.

Ugyanott ilyenekre előfizetni is lehet.

EGY kézzel

minden munkás a szőlőhegy, a gyümölcskert, a dohány termények, a komlótelepek, burgonyaültetvényeknél stb.

ugyan azon munkát, éri el, melyhez különben mindkét kéz szükséges volt, ha a fényesen bevált önműködő permetező.

„SYPHONIA”

alkalmaztatik. Ezerszer vált be és nélkülözhetetlen,

minden kártékony elősdiék

levélbetegségek, rovarok stb. megsemmisítésére.

Ma elvitázhatatlan legjobb és legolcsóbb permetező!

Kérjen 34. számú képes árjegyzéket.

MAYFARTH Pfl. és TSA.

cégtől Bécs, II. Taborstrasse 71 szám.

650 I. díj, arany erem stb.

Képviselők kerestetnek!

Szőlőoltvány eladás!

Aki egészséges, olesó szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

VITYÉ MIKLÓS

lelkismeretesen vezetett oltványtelepéhez

Ős-Csanádon (Torontál m.)

ahol szokvány minőségű, I. rendű fás, gyökeres és sima szőlőoltványok, bors- és esemesefajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, nemkülönbön ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók Szőlőlugasnak külön e célra választott fajok Orpington fajbaromfi tenyésztés. Előjegyzések ősz és tavaszi szállításra elfogadhatók.

Gyümölcsfa és rózsaoztványokban nagy választék Faj- és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A számos elismerőlevél közül itten csak egy

Veszprém, 1910. szeptember 27.

Tisztelt Uram! Az Önnel rendelt és vásárolt gyökeres szőlővesszővel igen meg vagyunk elégedve, mert úgy gyökere, mint vesszeje kitűnően sikerült és mind jól megérett.

Tisztelettel vagyok

Benkő István.

Eladó ház.

Özv. Kerbler Károlyné szabadkézből eladja Tapolczán, Petőfi-utca 14. sz. alatti házat.

Felvilágosítást ad,

Dr. Kaszás Károly ügyvéd, Tapolcza.

PAUK VILMOS

vaskereskedése

TAPOLCZA.

Ajánlja állandóan nagy választékú raktárát. Nechwile Fenencz szabadalmazott „AUSZTRIA” permeterző egyedüli készítőjének főraktára, továbbá önműködő Rákóczy, légnyomású, Mayfarth és Eccler vermoro permeterzők, melyeket gyári áron boesatok rendelkezésre.

Szénkénegezők (Egyszerűség). Borszivattyúk és ömlők (Heinrich rendszer). Ekék, Kevner varrógépek golyos csapágyal

javábbá a legnagyobb választék **szőlőprések**ből, Lütichi és Pieper vadászfegyverekből, mindennemű gazdasági és szőlészeti gépekből

Nehéz első rendű AUSZTRIA permeterzőkhöz mindennemű alkatrészek kaphatók.

Állandó nagy raktár használt vasút sinekből és vasgerendákból.

Értesítés.

Értesitem a tisztelt közönséget, hogy fennálló asztalos üzlettemmel kapcsolatos temetkezési vállalatot továbbra is fenntartom s kérem a n. é. közönség szíves pártfogását.

Özv. Barabás Gyuláné,

ELADÓ FA.

Lesencezeistvádon 70 köbméter nyers és 50 köbméter száraz tűzifa eladó.

Bővebb értesítés

Virius Vincze szepezdi lakóstól megtudható.

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

és hitelszövetkezet

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja.

12 éve fennáll, felhívja a n. é. butorvásárló közönség figyelmét, hogy VIII. József-körut 28. sz. (Berkocsis-utca sarok,) valamint IV. kerület, Ferencziek-tere I. szám (Királyi bérpalota) ujonnan átalakított helyiségeiben rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtékinthetősre, raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelű, művészek által tervezett és szakbizottság által felülvizsgált butorokból áll,

teljes lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk, minden darab jótállás mellett adatik el.

SZOLLÁR GÁSPÁR

épület- és műlakatos Tapolcza, Arany János-utca, a zárdakert átellenében.

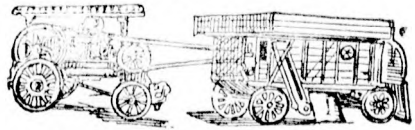
Készít minden e téren előforduló épületvasalást, modern takaréktűzhelyeket, lépeső-, sir-, erkélyrácsokat- és vaskapukat.

Elfogad szivattyús kutak fellállítását és javítását, borfejtő, szénkénegező és permeterző gépek javítását a lehető legjutányosabb árak mellett.

Állandóan nagy raktáron tartok takaréktűzhelyeket és permeterző gépreseket. Elfogad mindenféle mérlegjavítást.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA

A Monarchia legelőkelőbb gyára. Egyedárusító: **FCBICLES KEMEL**, Budapest, V., Váci-ut 14.

Teljes

cséplőgarnitúrák és malomberendezések.

Elismert tény, hogy cséplőgarnitúráink a leggazdagabban és legmegbízhatóbban működnek.

Teljes transzmissiótelepek, gőzgépek, gőzkazánok és egyéb gépészeti berendezések.

Benzin Nyersolaj Szivógáz Diesel **Motor**

Szivógázmotorjaink, valamint Diesel-rendszerű nyersolajmotorjaink üzemköltsége óránként és lóerőnként cca 1-1 1/2 fillér.

Eddig 500.000 lóerő üzemben.

Költségvetés-arájánlat- és mérnökátogatással

Gyorsanfűtő „IDEAL” KERETFÜRÉSZEK

fűrésztelepek, asztalosműhelyek teljes berendezése.

Alacsony és magas nyomású

SZIVATTYUK

gőz-, transzmissió-, villany- vagy motorüzemre bármely vizellátási és ipari célra. díjmentesen szolgálók.